



BERGEN  
KOMMUNE

**ETISK STANDARD  
FOR BERGEN  
KOMMUNE 2025**

Har du tenkt på  
hvor ofte du står  
overfor **valg**  
der det ikke finnes  
**ett** riktig svar?

# 1. Innledning

**Velkommen til revidert Etisk standard for Bergen kommune 2025. Standarden er vedtatt av bystyret 19. februar 2025, og skal danne grunnlaget for vurderinger, beslutninger, handlinger og vanskelige valg som vi møter i hverdagen.**

---

Etisk standard gjelder for alle som er ansatt, utfører arbeid eller har et verv for Bergen kommune. Etisk standard gjelder for hele Bergen kommunes organisasjon. Alle plikter å overholde lover, forskrifter, avtaler og reglementer som gjelder for kommunens virksomhet.

Bergen kommune skal ha høy etisk standard. Arbeider du for, eller opptrer du på vegne av Bergen kommune skal du opptre etisk bevisst, og i tråd med normer som har bred tilslutning i samfunnet, med kommunens verdier og politiske vedtak.

I de fleste tilfeller vil lover og styrende dokumenter avgjøre hva som er rett og galt. Men lovregler gir ikke svar på dilemmaer og vanskelige valg. Da kommer etikken inn. Etisk standard hjelper deg til å gjøre etiske vurderinger, når du for eksempel opplever krysspress.

Bergen kommune har ansvar for mange viktige samfunnsoppgaver og alle ansatte bidrar til å løse samfunnsoppdraget til kommunen.

Vi skal møte innbyggere og tjenestemottakere med respekt når vi utøver myndighet eller leverer tjenester. Alle har et ansvar for at egne handlinger er i tråd med den etiske standarden. Ledere har et særlig ansvar for å jobbe med etikk på eget arbeidssted. Vi skal utføre oppgavene våre og opptre på en måte som ikke skader kommunens omdømme og tillit i befolkningen.

Vi må styre etter kommunens verdier, som er: kompetent, åpen, pålitelig og samfunnsengasjert. Innbyggerne skal kjenne igjen verdiene når de kontakter kommunen.

Kommunens verdier og etisk refleksjon henger nøye sammen.

Siden etikk handler om dilemmaer og å ta vanskelige valg, er det nødvendig at alle trener på å se og reflektere over etiske dilemmaer.

**Nyttig lenke:**

[Allmenningen - Verdier \(ansatthjelper\)](#)



***Bergen kommune skal ha en høy etisk standard.***

**Etisk standard for Bergen kommune 2025**





Du er aktiv i en organisasjon på fritiden. Gjennom informasjon du har fått tilgang til via jobben, har du fått kunnskap du absolutt mener at de andre i organisasjonen må vite. Hva gjør du?



Du har hørt om et nettsted der folk kan skrive omtale av arbeidsplassen sin anonymt. Er det greit å bruke nettstedet?

# 2. Åpenhet, ytringsfrihet, lojalitetsplikt og taushetsplikt

**Bergen kommune skal legge til rette for åpenhet og innsyn i den kommunale forvaltningen. I dette ligger både innbyggernes rett til innsyn, og ansattes rett til å ta del i en åpen og opplyst offentlig debatt.**

Ytringsfriheten gjelder alle. Retten til fri meningsutveksling er hjemlet i grunnloven og internasjonale konvensjoner som er en del av norsk lov.

Som ansatt i kommunen kan du derfor som utgangspunkt delta i den offentlige debatten om saker som gjelder Bergen kommune. Du kan også ytre deg kritisk om kommunen.

Samtidig har du taushetsplikt etter forvaltningsloven. Dette betyr at du skal hindre

at andre får adgang eller kjennskap til taushetsbelagte opplysninger. Taushetsplikten gjelder også overfor kollegaer. Du skal heller ikke lese, søke etter eller på annen måte tilegne deg taushetsbelagte opplysninger når dette ikke er begrunnet i arbeidet for kommunen. Taushetsplikten gjelder også etter at du har sluttet i Bergen kommune.



Som ansatt er du også underlagt en generell lojalitetsplikt. Lojalitetsplikten for deg som arbeidstaker handler om å ta hensyn til arbeidsgivers og dermed kommunens interesser. Dette handler blant annet om hvordan du møter tjenestemottakere og kollegaer. Det handler også om å utføre arbeidet i tråd med arbeidsgivers forventinger. Lojalitetsplikten kan derfor sette grenser for hvordan du kan ytre deg offentlig, og dermed for ytringsfriheten.

Som utgangspunkt kan du uttale deg om ditt fagfelt. Du må likevel tenke gjennom om du blir oppfattet som en representant for Bergen kommune og om du må presisere at du uttaler deg som privatperson. Har du lederansvar har du stor tillit, og har igjennom din stilling tilgang til mer sensitiv informasjon. Økt tillit medfører krav til økt lojalitet. En ledende stilling kan slik skjerpe lojalitetsplikten, og dermed grensene for om, og i hvilket omfang du kan ytre deg offentlig om en sak.

Grensen mellom ytringsfrihet og lojalitetsplikt er ikke klar. Dette er noe den enkelte må reflektere over i den konkrete situasjonen. Ta saken opp med nærmeste leder hvis du er i tvil.

Digitale verktøy skal brukes på en sikker og lovlig måte, og du må opptre etisk reflektert og varsomt når du bruker slike verktøy. Dette gjelder også sosiale medier.

Kommunen har ansvar for at personopplysninger om innbyggere og ansatte blir behandlet i tråd med personvernregelverket. Du bør utvise særlig aktsomhet ved behandling av store mengder personopplysninger, sensitive personopplysninger og personopplysninger om barn og andre grupper med særlig beskyttelsesbehov.

#### **Nyttige lenker:**

[Grunnlovens §100 om ytringsfrihet](#)

[Forvaltningsloven §13 om taushetsplikt](#)

[Allmenningen - Innsyn](#)

[Allmenningen - Taushetsplikt](#)

[Allmenningen - Bruk av sosiale medier](#)

[Allmenningen - Personvern](#)

A close-up photograph of a cobblestone path. The stones are irregular in shape and color, ranging from light grey to dark grey, with some showing signs of moss or lichen. The text is overlaid in the center of the image.

***Arbeidsplassene skal ha gode og åpne arenaer for å diskutere vanskelige problemstillinger og aktuelle tema.***

# 3. Si ifra!

**Bergen kommune forventer at du sier ifra om både avvik og kritikkverdige forhold på arbeidsplassen.**

---

Har vi en god kultur for å melde ifra, kan vi sette inn tiltak som gjør forholdene bedre.

Uønskede hendelser, avvik og forslag til forbedringer skal du fortløpende ta opp på lavest mulig nivå.

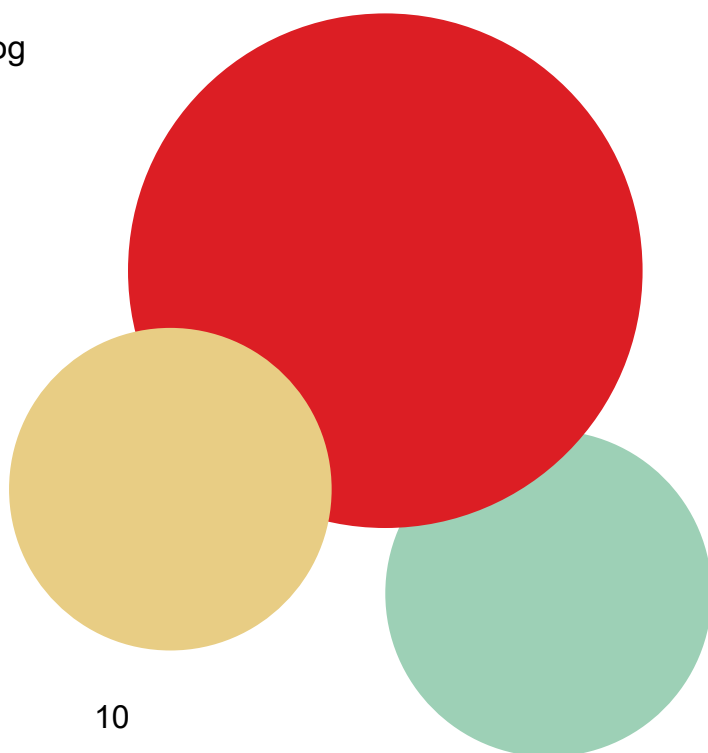
Kritikkverdige forhold skal du varsle om.

Retten til å varsle er lovfestet.

Bergen kommune har egne systemer og rutiner for varsling.

**Nyttig lenke:**

[Allmenningen - Si ifra](#)





Du får høre at en kollega blir utsatt for hersketeknikker av leder, men denne vil ikke si fra selv. Hva gjør du?



Du våkner en morgen, og kjenner at formen ikke er på topp. Det frister lite å gå på jobb. Det er så mye baksnakking der, både om ledelsen, kollegaer og «alt annet i kommunen». Hvordan vil du forholde deg til dette?





***Ulike perspektiver medfører  
ulike retningsvalg.***



 Rundemanen  
Kvitebjørnen

 Storevatnet

 Ankerhytten

Munkebotn 



En beboer i bofellesskapet du leder er veldig negativ til innvandrere og er ikke redd for å uttrykke sine meninger om dette. En ansatt med innvandrerbakgrunn opplever dette ubehagelig. Hva gjør du?



En ansatt i barne- og familietjenesten har på bakgrunn av sterk religiøs overbevisning vansker med homofili. Hen har alltid opptrådt respektfullt i møte med homofile, men ber nå deg som leder om å slippe å ta saker der foreldrene er et homofilt par. Hva gjør du?



I en barnehage med høyt sykefravær er det gjort mange tilrettelegginger for å kunne holde ansatte mest mulig i arbeid. Dette blir slitsomt for de som ikke har tilrettelegginger og kan føre til dårligere tjenestekvalitet for barn og foreldre. Saken diskuteres i AMG. Hva gjør dere?

# 4. Inkludering og mangfold

**Bergen kommune skal være en organisasjon som inkluderer. Det betyr at du skal vise respekt for ulikheter og verdsette mangfold.**

---

Mangfold er ulikhet i kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, politisk standpunkt, alder og funksjonsnivå.



# 5. Forebygging og bekjempelse av korrupsjon

**Kommunens virksomhet må drives slik at innbyggere, brukere og leverandører har tillit til kommunen som forvalter av innbyggernes fellesmidler, som forretningspart og tjenesteyter.**

---

I alle typer kontakt og nettverksbygging skal vi være bevisst på grensen mot kammeraderi, smøring og korrupsjon og beveger oss ikke mot denne grensen. Det må derfor være tydelig at vi ikke lar oss påvirke av fordeler, godtgjørelser eller kontaktnett for å innta bestemte standpunkt eller utføre spesielle handlinger.

Representasjon skal være innenfor rammene av Bergen kommunes representasjonsreglement.

Det står mer om dette i Bergen kommunes antikorrupsjonsregler.

**Nyttig lenke:**

[Allmenningen - Forebygging av korrupsjon og antikorrupsjon](#)



På sykehjemsavdelingen du jobber kommer de pårørende til Olga på besøk hver tirsdag. De er strålende fornøyd med tilbudet og datteren har derfor alltid med en kake som hun har bakt til de ansatte. Er det ok?



En av kommunens leverandører av systemverktøy skal arrangere en konferanse med mange interessante og relevante tema. De ønsker at Bergen er representert og vil derfor betale reise og konferanseutgifter. Kan vi ta imot dette?

OPPGAVE TIL REFLEKSJON



# 6. Interessekonflikter og habilitet

**Tar du beslutninger eller legger til rette for det i kommunen, er du bundet av reglene om habilitet. Disse står i lov om behandlingsmåten i forvaltningsaker (forvaltningsloven). Habilitet er viktig fordi det sikrer at beslutninger tas på en rettferdig og upartisk måte.**

---

Når du behandler en sak eller tar en avgjørelse, skal du ikke la deg påvirke av personlige interesser eller hensyn som ikke gjelder saken. Noen ganger kan det være vanskelig å vite om du er habil i en sak, eller om omverdenen oppfatter deg som upartisk. Du må tenke gjennom dette, særlig hvis beslutningen kan gi deg eller noen du kjenner fordeler.

Du skal være oppmerksom på at du kan havne i situasjoner som kan føre til konflikt mellom dine og kommunens interesser. Du har ansvar for å vurdere din egen habilitet, og er du i tvil skal du avklare situasjonen med leder.

Selv om du er habil etter forvaltningsloven, kan det likevel være rett å si deg inhabil i

noen tilfeller. Det kan være at omgivelsene oppfatter at det er en interessekonflikt eller andre problematiske etiske forhold ved at du behandler saken.

Kommunens ansatte skal være varsomme med hvordan man behandler sensitive opplysninger overfor tidligere kolleger, og spesielt dersom de representerer en partsinteresse i forhold hvor kommunen er beslutningsmyndighet, eller er ansatt i virksomhet som er i et samhandlings- eller forhandlingsforhold til Bergen kommune.

## **Nyttige lenker:**

[Forvaltningsloven §6 om habilitet](#)

[Allmenningen - Habilitet og vurdering av habilitet](#)

[Allmenningen - Bierverv](#)



Du skal være med på en rekrutteringsprosess og oppdager at noen du kjenner at søkt jobben. Hva gjør du?”



Du har mange kontakter i lokalmiljøet som gjør at du har mulighet til å få gode og billige løsninger for stedet du jobber. Kan du bruke disse kontaktene?

# 7. Gaver og andre personlige fordeler

**Gaver og andre personlige fordeler kan bevisst eller ubevisst skape en form for lojalitet, uansett størrelse. Du skal som hovedregel ikke motta gaver, testamentariske gaver eller andre personlige fordeler i forbindelse med arbeidet ditt.**

I kontraktsforhold skal du ikke motta gaver, uansett verdi.

Det er egne retningslinjer om å gi og ta imot gaver for folkevalgte.

Vi skal være åpne om tilbud om gaver og fordeler. Du skal kontakte leder hvis du er usikker på om du kan motta gaven.

Du kan i liten grad gi gaver eller andre fordeler til andre. Verdien av gaven og fordelene skal være symbolsk og i beskjedent omfang. Gaven skal ikke være egnet til å påvirke mottakeren.

## **Nyttige lenker:**

[Allmenningen - Gaver og kundepleie](#)

## **Styrende dokumenter:**

[Personalreglementet punkt 6 om gaver](#)

[Retningslinjer for folkevalgte om å gi og ta imot gaver](#)

[Retningslinjer for folkevalgte om å gi og ta imot gaver - byrådet](#)





Du jobber som vikar i et bofellesskap. Du har fått veldig god relasjon til den ene beboeren og de pårørende. Du har søkt på fast stilling i et annet bofellesskap. De pårørende tilbyr seg å være referanse for deg. Er det ok?



Du holder et internt kurs for en avdeling i kommunen. Som takk for kurset får du en flaske vin. Er det ok?



En gang du var på hjemmebesøk hos en familie du følger opp, kom du midt i middagslagingen. Du kommenterte at det luktet så godt. Nå opplever du at du blir tilbudt mat hver gang du møter familien i forbindelse med oppdraget ditt. Er det ok?





Ved bestilling av et hotell i forbindelse med en konferansedeltakelse, får du et tomannsrom. Du vurderer å ta med deg din kone. Hun betaler for egen frokost, men hun vil bo på hotellet gratis. Er det ok?



Du ønsker å delta på et sertifiseringskurs som er veldig relevant for jobben. Din leder er enig i dette og arbeidsgiver tilbyr seg å betale kursavgiften. Imidlertid er reisebudsjettet brukt opp, og kurset arrangeres kun i Oslo. Kan du betale for reisen selv?

# 8. Tjenestereiser

**Alle tjenestereiser skal godkjennes av nærmeste leder før reisen gjennomføres.**

**Tjenestereiser skal bestilles gjennom kommunens rammeavtaler og Bergen kommune skal alltid betale for ansattes tjenestereiser.**

---

## **Nyttig lenke:**

[Allmenningen - Retningslinjer for tjenestereiser](#)

# 9. Bruk av kommunens ressurser og eiendeler

**Du skal ta vare på kommunens ressurser og eiendeler og bruke dem på den mest økonomiske, miljøvennlige og fornuftige måten.**

---

Du skal handle på kommunens inngåtte avtaler og sette deg inn i gjeldende føringer før du gjennomfører innkjøp.

Du skal ikke bruke kommunens økonomiske midler, eiendommer eller andre eiendeler til egen fordel.

Du må skille mellom dine og kommunens interesser. Du skal ikke bruke kommunens avtaler til privat bruk.



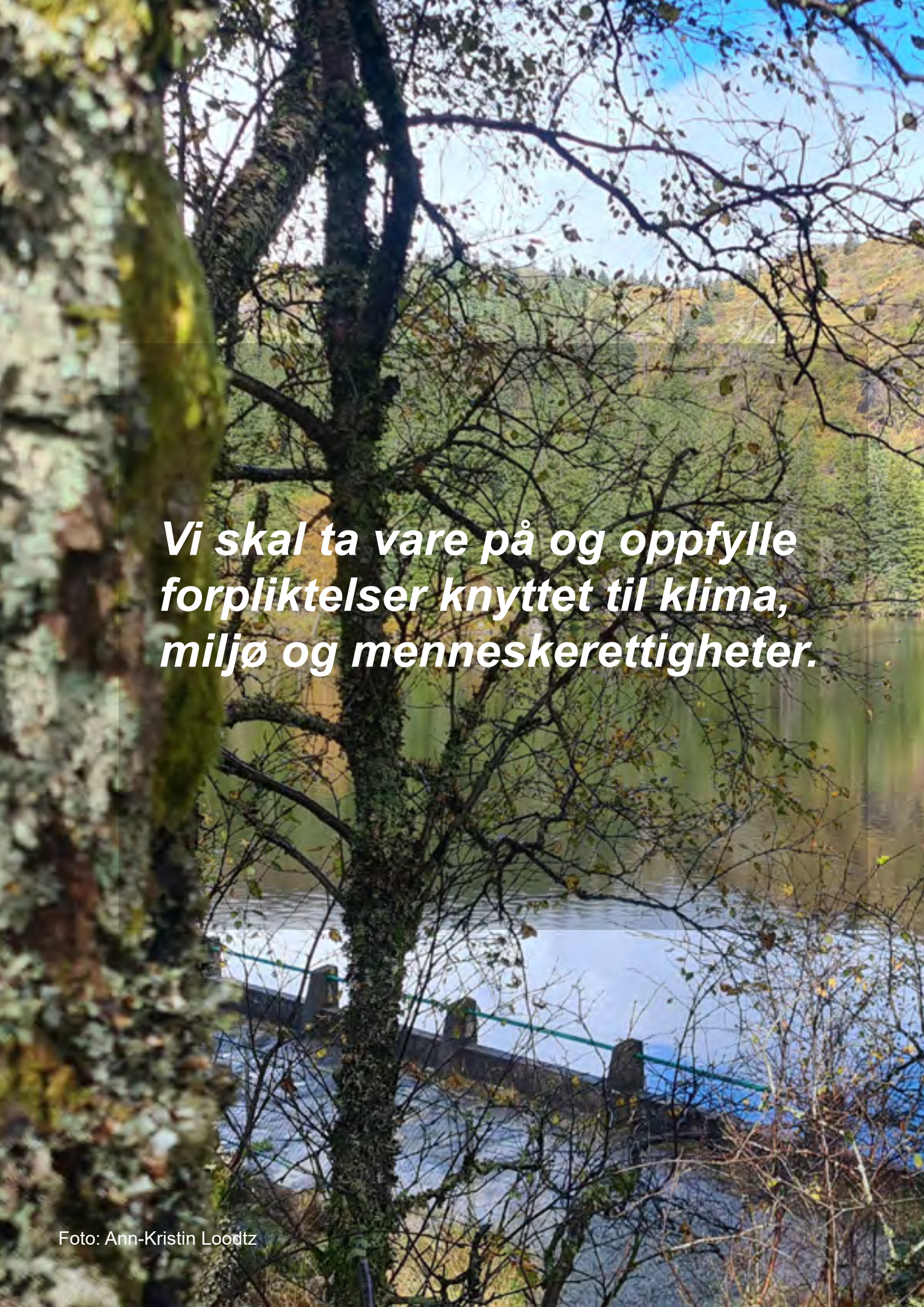
Du bruker firmabil til å dra i butikken for å kjøpe lunsj. På veien kolliderer du, og det er din skyld. Det er greit å la kommunen ta regningen, for det er jo kommunens bil, og det skjedde i arbeidstiden.



Du er aktiv i frivillig organisasjon på fritiden. Nå trenger dere nye møtelokaler. Noen foreslår at dere kan bruke et møterom på ditt arbeidssted. Det står jo tomt om kvelden, er gratis og har det utstyret dere trenger.



Du tar noen småjobber for venner og bekjente på fritiden, og bruker utstyr du har tilgang til gjennom jobben for å utføre arbeidet. Er det greit?



***Vi skal ta vare på og oppfylle  
forpliktelser knyttet til klima,  
miljø og menneskerettigheter.***



# 10. Klima, miljø og menneskerettigheter

**Kommunen skal aktivt fremme bærekraftig utvikling i samfunnsoppdraget sitt.**

---

Vi skal ta vare på og oppfylle forpliktelser knyttet til klima, miljø og menneskerettigheter. Bergen kommune og dens

representanter skal opptre slik at miljøbelastninger og forurensning unngås eller reduseres til et minimum.





Du skal bestille møtemat til en workshop for avdelingen. Kommunen har vedtatt en målsetning om å redusere kjøttforbruket i kommunens egen virksomhet, og du ser derfor nærmere på ulike alternativer for vegetar og sjømat. Dette tas derimot dårlig imot av flere ansatte på avdelingen, som alltid pleier å velge det klassiske ost og skinke-alternativet. Hva gjør du?



Det er nettopp bestilt nye møbler til personalrommet på jobben som «felles julepresang» og takk for god innsats til de ansatte. Er det ok å kjøpe ting til man strengt tatt ikke trenger (for å bruke opp årets budsjett)?

# 11. Sanksjoner ved brudd på etisk standard

Brudd på etisk standard kan få konsekvenser for arbeidsforholdet ditt eller den profesjonelle tilknytningen du har til Bergen kommune.

---

## Nyttige lenker:

[Allmenningen - Personalreglement og arbeidsreglement for Bergen kommune](#)

## Våre verktøy

### Via Ansatthjelpen på Allmenningen finner du:

- en Power Point-presentasjon om etisk standard til bruk i din avdelingen
- oppskrift på trafikklysmetoden og forslag til påstander
- oppskrift på navigasjonshjulet med seks steg for etiske vurderinger
- en plakat du kan henge på veggen eller vise på infoskjerm

[Gå til etisk standard i Ansatthjelpen](#)

# 12. Etikk i praksis – et stadig arbeid

**Arbeidsoppgavene i Bergen kommune er mange og varierte. I jobben kan vi alle oppleve at holdningene våre blir utfordret. Da kommer også etiske problemstillinger og dilemmaer til syne. Snakk med lederen din hvis du er i tvil om hva som er rett og galt.**

---

Alle må være bevisst på egne holdninger. Som leder har du ansvar for at en god etisk praksis blir en del av virksomheten.

Arbeidsplassene skal ha gode og åpne arenaer for å diskutere vanskelige problemstillinger og aktuelle tema. Som leder skal du derfor jevnlig reflektere over slike dilemmaer sammen med medarbei-

derne dine, og korrigere hvis det er nødvendig.

Etisk refleksjon er noe vi skal prioritere. På den måten kan vi styrke og utvikle den høye etiske standarden som skal kjenne-tegne Bergen kommune. Etiske tvilstilfeller skal man ta opp med nærmeste leder.

